

પ્રશ્ન ૧. નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

[૫ ગુણ]

૧. 'ચિત્ત તું શીદને ચિંતા ધરે' કાવ્યના કવિ કોણ છે?
૨. દયારામ કયા યુગના ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જક હતા?
૩. દયારામનું બાળપણ કયા સ્થળોએ વીત્યું હતું?

૪. કવિના મતે શાનું સ્મરણ કરવાથી જન્મમરણનો ભય હરે છે?

૫. કવિ પોતાની વાતના સમર્થનમાં શાનો પ્રયોગ કરે છે?

પ્રશ્ન ૨. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

[૫ ગુણ]

(ચિત્ત, લખ ચોરાશી, જંત્રી, રાધાવર, ઉદ્વેગ)

૧. _____ તું શીદને ચિંતા ધરે?
૨. માયાનું આવરણ કર્યું ત્યારે, _____ ફરે.
૩. તું અંતર _____ ધરે, તેથી કારજ શું સરે?
૪. જેવો જંત્ર બજાવે _____, તેવો સ્વર નીસરે.
૫. રાખ ભરોસો _____ નો, દયા શીદને ડરે?

પ્રશ્ન ૩. નીચે આપેલા કાવ્યખંડને વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

[૫ ગુણ]

થનાર વસ્તુ થયા કરે, જ્યમ શ્રીફળ પાણી ભરે;
જનાર વસ્તુ એણી પેરે જાશે, જ્યમ ગજ કોળું ગળે.
જેનું જેટલું જે જ્યમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
એમાં ફેર પડે નહીં કોઈથી, શીદ કુટાઈ તું મરે ?

૧. કવિ થનાર વસ્તુને શાની સાથે સરખાવે છે?

૨. કવિ જનાર વસ્તુને શાની સાથે સરખાવે છે? આ સરખામણીનો અર્થ સમજાવો.

૩. કવિના મતે શું નક્કી થયેલું છે?

૪. કવિ શા માટે 'કુટાઈ મરવાની' ના પાડે છે?

૫. આ કાવ્યખંડ દ્વારા કવિ કયો સંદેશ આપે છે?

પ્રશ્ન ૪. સૂચના મુજબ કરો.

[૫ ગુણ]

૧. નીચે આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

શીદ:

કારજ:

૨. નીચે આપેલા શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

ચોરાશી લાખ યોનિઓ:

૩. 'મનસૂબો' શબ્દનો અર્થ સમજાવી તેનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

અર્થ:

વાક્ય:

૪. કાવ્યમાં વપરાયેલા કોઈપણ બે પ્રાસયુક્ત શબ્દોની જોડી લખો.

૫. 'ચિત્ત તું શીદને ચિંતા ધરે' - આ પંક્તિમાં કવિ ચિત્તને શું ન કરવાનું કહે છે? આ પાછળનું કારણ શું છે?

પ્રશ્ન ૫. નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

[૫ ગુણ]

૧. કવિ દયારામ મનુષ્યને ચિંતા ન કરવાની અને કૃષ્ણને જે કરવું હોય તે કરવા દેવાની વાત શા માટે ભારપૂર્વક કહે છે? કાવ્યના આધારે સમજાવો.

૨. 'ધણીનો ધાર્યો મનસૂબો, હર બ્રહ્માથી નવ ફરે' પંક્તિ દ્વારા શું સમજાવવા માંગે છે? તમારા શબ્દોમાં સ્પષ્ટ કરો.